

עין משפט ורר מצוה

סו א מיי פטי"ו מה'י מאלכות אסורות הלכה יא כי:

סו ב מיי שם הלכה כה:

סח ג מיי פ"ו מה'י מובל ומזיק הלכה ד:

סס ד ה מיי פי"ט מה'י פסולי המוקדשין ה' טו ופי"ג מה'י מטמאי משכב ומשכ הלכה ח וע"ש כ"ח: ע ו ד מיי פ"א מה'י ספילן הלכה יח סגמ עשין א טור שיע י"ד סימן רפא סעיף ה:

ח [מיי] שם הט"ו טוש"ע יו"ד ר"ט סעי' כ':]

תורה אור השלם

1. וְכָל אֶדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֶדָם מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ עַד אֲחֻזַּת וְכָפֹר בְּעֵדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל קֹדֶל יִשְׁדָּאָל: ויקרא טו ז

מוסף תוספות

א. דמהימן ליה הכא בשאינו בידו. רל"ט סימן ח.
ב. אבל היכא שלא היה בידו מעולם, לא. מוס' ה"א"ש.
ג. אבל מכחישו ואומר איני יודע. אפי' מהימן פליה כבי תרי לא מהימן דדוקא בשותק פליגי דמתוך שותקות משמע דמודה דברייב ניכרים הוא דהוא. מוס' ה"א"ש. ד. ונראה להלכה כרבה לגבי אביי. מוס' קדושין סז: ד"ע נעמאל.
ה. נתפסק יי"ק. ה"א"ש שם.
ו. אבל אי לא א"ל כומנא קמייתא. או. מוס' ה"א"ש.
ז. דלאו בידו. מוס' ה"א"ש.
ח. [נאן] כי אינו שותק [וב]כדבר שאינו בידו. מוס' שם.
ט. דנאמן אצ"ג דהוי דבר שבעירוה ואין דבר שבעירוה פחות משנים כל שכן דנאמן במילתא אחריית. מוס' שם.
י. דלכך לא יושב לו לפי שלא היה יודע בידור הדבר. מוס' שם.

פסקי רי"ד

ת"ר היה עושה נזמר בטהרות ואומר לו טהרות שמינו עמך נטמאו היה עושה עמי בובחים ואומר לו ובחים שעשיתי עמך נתפגלו נאמן אמר לו טהרות שעשיתי עמך ביום פלוני נטמאו ובוחים שעשיתי עמך ביום פלוני נתפגלו אינו נאמן מ"ש רישא ומ"ש סיפא אמר אביי כל שבידו נאמן פ' מרלא קאמר כל שהן בידו אלא כל שבידו ש"מ ה"ק כל שבידו לטמאות ולהתפלל נאמן פ"א שיהן תחת רשותו אם יש בידו לפסול נאמן ואם לאו אינו נאמן כששכחמו לו טהרות שעשיתי עמך נטמאו אם יכול לטמאן מכאן ולהבא נאמן ואם לאו אינו נאמן ואצ"פ שהם בירשותו כגון שלא היו קרובים לו והו רוצה ללכת עמו וללוקחם כיון שאינו יכול לטמאן כששוי לו נאמן וטמאו אינו נאמן והו ביום פלוני שנבמר מלאכתו ואינו עסוק בהן ואצ"פ שעדיין לא התווין לו: ורבה א"ל ולא מירי ולבתר הכי אשכחיה וא"ל. פי' רבא פליג עליה דאע"ג דאין בידו לפגל אי אמר ליה בומנא קמא דאשכחיה נאמן אבל מיהו בעינן שיהא הקרבן עדין בירשותו שלא גמר כל עבודותיו להקטיר איבריו או אימוריו וה"ה דפליגי גם ב"ס"ת שאם לא גמר כל הספר או נאמן לומר אליבא דאביי לא כתבתי האוכרות לשמן לא עבדתי הגויילין לשמן שעדיין יכול לפוסלו במה שיש לו לכתוב אבל אם גמר הספר שהיו אינו יכול לפוסלו אינו נאמן ולרבא נאמן כל זמן שהוא תחת ידו כ"ר. אמר ור' אבהו והוא דא"ל בומנא קמא דאשכחיה ההוא דאתא לקמיה דר' אמי א"ל ס"ת שכתבתי לפלוני גויילין שבו לא עבדתיים לשמן א"ל ס"ת ביד מי ביד מי א"ל ס"ת ביד לוקח א"ל נאמן אתה להפסיד שכרך ואי נאמן אתה לפסול ס"ת פי' אבל אם היה הספר בידו היה נאמן כדרבא: ההוא דאתא לקמיה דר' אבהו א"ל ס"ת שכתבתי לפלוני גויילין שבו לא עבדתיים לשמן א"ל ס"ת ביד לוקח א"ל מותרך שאתה נאמן להפסיד שכרך נאמן אתה להפסיד ס"ת ומ"ש

נר:

אמר אביי כ" שבידו נאמן. הקשה ר"ם דהכא אפי' לרבא א לא מהימן אלא משום שהיה צידו תחילה^ב וצפ' האומר (קדושין דף סו.) פליגי אצ"י ורבא באשמו זינתה בעד אחד והלה שותק ומשמע התם דתרווייהו מודו בצ"ל עד אחד נטמאו טהרותין והלה

שותק נאמן וכן א"ל עד אחד אכלת

חלב ואע"ג דלין צידו ואומר ר"ת דהכא במכחישו או אומר איני יודע אכל התם דשותק הוי כהודאה וכן משמע דהאשה רצה (יבמות דף פז.) דבעי למיפשט מיניה דעד אחד נאמן באיסורין ודחי דלמא שאני הכא משום דאשתיק ושמיקה כהודאה דמיא וגבי אשמו זינתה פליגי נמי בשותק ומהני לאצ"י בעד אחד כשר דלאו גזלנא ואף ע"ג דלין דבר שצערוה פחות משנים או בקנינו וסתירה בעד אחד הכא דשותק שאני אי נמי מדרגתן ורבא אפי' שותק לא אסר אלא אם כן מהימן עליה כבי תרי^ג

ומתוך כך אומר ר"ם דאדם המטטר יין לחצרו^ד אי אשכחיה ואמר ליה צימנא קמייתא^ה מהימן כרבא ואפילו מכחישו כיון דהיה צידו אכל^ו אחר^ז אי מהימן אי מכחישו או אומר איני יודע ואי שתיק מהימן וכן פסק רבינו משולם בן רבינו קלונימוס ואי מהימן עליה כבי תרי אסור^ח כדאשכחן כזהוא סמיא (קדושין דף סו.) לרבא^ט ואפי' היכא דלא מהימן מכל מקום לדידיה אסור דשויא אנפשיה חתיכה דאיסורא ונראה דאם שותק מחמת שאינו יודע דלא הוה שתיק כהודאה^י וכן רבינו אלעזר דקידושין^{יא} י"ט לפרש כבומר לו נטמאו טהרותיך צנפין או ידעת מדע דקמני דומיא דאכלת חלב והתם דוקא הוה שתיקה כהודאה: **ד"כ** אמר פיגול ואמר רבי יוסי צ"ר חנינא מודה רבי [שמעון] דפסול מקל וחומר רבי [אין] לתמוה מנא ליה דמהימן דפשיטא דככל הקרצנות שייך פיגול ככל ד' עבודות:

ועל

לִיה ספר תורה ביד מי אמר ליה ביד לוקח אמר ליה יי נאמן אתה להפסיד שכרך ואי אתה נאמן להפסיד ספר תורה אמר ליה רבי ירמיה נהי דהפסיד שכר אוזכרות שכר דספר תורה כוליה מי הפסיד אמר ליה אין שכל ספר תורה יי שאין אוזכרות שלו כתובות לשמן אינו שוה כלום וליעבר עלייהו קולמוס וליקדשיה כמאן נימא דלא כרבי יהודה י דתנן הרי שהיה צריך לכתוב את השם ונתכוון לכתוב יהודה וטעה ולא הטיל בו דלת מעביר עליו קולמוס ומקדשו דברי רבי יהודה וחכמים אומרים אין השם מן המובחר אפילו תימא רבי יהודה עד כאן לא קאמר רבי יהודה אלא בחדא אוזרה אבל דכולי ספר תורה לא משום דמיהוי כמנומר ההוא דאתא לקמיה דר' אבהו א"ל ס"ת שכתבתי לפלוני גויילין שלו לא עיבדתיים לשמן א"ל ספר תורה ביד מי א"ל ביד לוקח אמר לו ימתוך שאתה נאמן להפסיד שכרך אתה נאמן להפסיד ספר תורה

מועד (ויקרא א) וגם לול קטן היה פתוח לצית הכפורת. והאי דמקשי הכא דלמא דחויניה דפיפשפ אהזאות דעל הפרוכת דהיכל קאי וגבי עבודות דלפני ולפנים נמי איכא לאקשויי דחויניה דרך לול: ואין אדם נאמן כו'. הואיל ואין צורך: **ויעבר עלייהו קולמוס.** לשמן כתב על גבי כתב ולקדשיה: **ולא הטיל צו דלת.** ונמנא שם כתוב דכרכו אכל שלא לשמו הוא: **מעביר עליו קולמוס.** לשמו: **כוליה ס"ס.** כל אוזכרות שבו: **גויילים.** קלפים:

הניזקין פרק חמישי גיטין

נפלו ונטפצעו. אגוזי פרך אין צטלין אפילו צאלף מפני חשיבותן. נטפצעו האגוזים של ערלה ואח"כ נפלו לתוך של היתר יעלו נפלו מחלה ואח"כ נטפצעו: **אחד.** שפצען שוגג שלא נמכוין כדי לצטל חשיבותן ולהעלותן צאחד ומאמיס דקין ערלה בין שפצען מזיד שנמכוין לכך: **לא יעלו.** אפילו

צאלף דקנים ר"מ ורבי יהודה שוגג אטו מזיד ואע"ג דרך עלייה שהוא מעלה ומצטל אגוזי פרך איסורא דרבנן בעלמא הוא ואפילו שלמים דמלאורייתא אין חילוק בין חשוב לשאינו חשוב דהכל צטל דכתיב (שמות כג) אחרי רבים להטות ורבנן הוא דגזור: **דאסי לאיערומו.** ולהנכוין ויאמר שוגג הייתי ולא נמכונימי כדי להעלותן: **הרי זה לא ילקט.** דכל זמן שהיא במקומה כמחוצרי^א שציבא ולא צטלה וכי לקיט לפירות ומצטל להו במאמיס הוי מצטל איסור לכתמילה: **ואם ליקט.** ולא נמלך: **יעלו.** דה"ל שוגג דלא נמכוין ללקט ע"מ לצטל דסבור שכבר צטלו במחוצר: **ועלנד שלא יסווון ללקט.** כזונת ציטול: **אף המספיון כו'.** אלמא צמוזד נמי צטיל: **אין אדם אוסר אף כרמו בנטיעה אחס.** אין לך אדם נוטע ערלה בין שאר נטיעות צלא סימן ואוסר כרמו צצטיל נטיעה אחת וכיון דלא שכיחא לא אחמור צה רבנן אצל נפילת איסור צהיתר שכיחא: **כל שצידו.** לעשות צשעה שמודיעו: **נאמן.** ורישא כגון שצודן צידו לטמאן ולפגול וגבי קרצנות צכסן העובד קמיירי כגון שצודייה צין שחיטה לצריקה ואמר פיגלתייה צשחיטה שעדיין צידו לפגול צשאר מירד לאו כל כומייה: **רבא אמר.** אע"פ שאין צידו נאמן וסיפא כגון דאשכחיה מקמי האידנא ולא אמר ליה והשמה א"ל: **אורס דקין.** כלומר הדין נותן: **אסא אורס דקין.** שאינו נאמן אצל רבי יוחנן אמר משום רבי יוסי כו': **האמינאו.** ואפי' לאחר זמן דממפרש: **כסן גדול ציוה"כ.** צפר ושעיר שלפני ולפנים שהוא שם יחיד ואין רואהו ואם אמר פגול מהימן דהא כתיב המקריב אותו לא יחשב (ויקרא ו) וקרי לא יחשב מחשבת פיגול ואם חשב פיגול יהיה: **ומנא ידעינן.** ציוה"כ דפגיל אי לאו דמהימן: **דלמא.** כי אמר קרא פיגול יהיה דשמעינן דפגיל צקול רס דלמר הריני מזה על מנת להקטיר אימורין מוך לזמן: **ומשני אי לאו דמהימן.** לומר צשעת עבודה פיגלתי אע"ג דשמענייה דפגיל נמי דלמא צלכר עבודה קאמר: **הכי גרסינן דלמא דחויניה צפיפשפ.** דלמא צכזה"ג

מהימן דחוינן צפיפשפ דצשעת אמירה היה מזה. פיפשפ פתח קטן שהיה צצית החליפות פתוח להיכל ושנים היו אחד צצפון ואחד צדרוס כדמניא צצוצמים צצאיהו מקומן (דף נה:) שני פיפשפין היו צצית החליפות אחת צצפון ואחד צדרוס כדי להכשיר את כל העורה לשחיטת קדשים קלים שנהיה קורין צכל הרוחות ושחטו פתח אוהל שזרי דז היתר שלכן אינו אלא משום דלא בני עושין ניעהו וזוי כקטן אוכל נגלות, אלא טילה משום גזירה שמה יאכלת חרש נפקת, הוה, דלויכא עליה חוב מיתה כדאמרין צמקתא דמילתא, ולהכי נקט צירשא שמה יאכלת חרש צמקתא שמה וצאטת חרש צמקתא, משום דמרש צמקתא לא מיתלף צמקת צמקתא אשם חרש מיתלפא צמקתא אשם וזכר מיתלף חרש בעל צמקת בעל חרשם, אצל קטנה לגדול ליכא למיגור משום גדולה לקטן, דאין לקטן נטוילין (שם). וליכיל. אפילו חרשת צמקתא, צמורמה דרבנן, הא אית לה נטוילין מדרבנן (שם).

מועד (ויקרא א) וגם לול קטן היה פתוח לצית הכפורת. והאי דמקשי הכא דלמא דחויניה דפיפשפ אהזאות דעל הפרוכת דהיכל קאי וגבי עבודות דלפני ולפנים נמי איכא לאקשויי דחויניה דרך לול: ואין אדם נאמן כו'. הואיל ואין צורך: **ויעבר עלייהו קולמוס.** לשמן כתב על גבי כתב ולקדשיה: **ולא הטיל צו דלת.** ונמנא שם כתוב דכרכו אכל שלא לשמו הוא: **מעביר עליו קולמוס.** לשמו: **כוליה ס"ס.** כל אוזכרות שבו: **גויילים.** קלפים:

מסורת הש"ס

א) (ערלה פ"ג מ"ח),
ב) ערלה פ"א מ"ו, א) לעיל נג. נדרים לו. מנחות מט.,
ד) [מוספתם פרק שני דתרומות ע"ש], ב) כתי"י נוסף: שורת הדין. ועי' כר"ן,
ו) [פי' מוס' צ"צ לג. סד"ה ה"ג לפוק], ז) [ז"ל דתניא],
ח) [מסכת סופרים פ"ה] לעיל
כ. שבת קד' (ט) כס"א:
במחזקר [וכן ז"ל רש"י],
ו) [ועי' מוספת וצמים יד. ד"ה מודה ומס' מנחות יד. ד"ה פיגול],

גליון הש"ס

גמ' בה"ג ביוח"ב יובית. פי' וצחים דף מד ע"ב מד"ה צדכר העשאה: שם ורלבא דחזוניה. פי' וצחים דף נה ע"ב מד"ה צ' שפספסי: שם לא בחבירים לשמן. עיין מנחות דף מד ע"א מד"ה ואל ימול: תורה"א אפר וכו' י"ל באופר. פי' טוטה ד' ג ע"ב תורה"א פ"ל:

מוסף רש"י

הבהנים שפגלו במקדש. קרצנות ששחטוס חקוסן לאלול מהס קורן למנא ולא הורלו לצעסל (לעיל ג). מדיירין. שיעשו ספוליס כקך. חייברים. לשלם דמיהס לצעלס. שהרי צריסס להציב אחרים, ואי נמי נדסה היא, קשה בעינין אלא הקריב קרננה, שהרי להבאל דווחן היה מבקש (שם). ונתכביון לכתוב יהודה. שהיה טועה וטבור שהוא צריך למבוא יהודה (לעיל ב). וטעה ולא הטיל בו דלת. הרי השס מכות אלא שהוא שלא לשמו (שם) ומנאל שם נמכס צמקומן אצל לא צכונת (שבת קד.). מבעיר עליו קולמוס. לכותם שם על לא אומיומי כלאוי הוא כומב (שם).

על החרשת שיהרשאה אבירה. כקטנטסה וקיכל קדושין וסוי קדושין גמוריס, והוא יוצאה בבת. ואפילו משגדלה וקטע כח צא מנקלת היא אל גיטת (יבמות ק"ב). וואע"ג דקידושיה גמורין סוי וגירושיה גלא דמת הוי גיטא, לפי שזאשה ניואלת לזנויה ושלא לזנויה (שם ק"ג). ועל קטנה בת ישראל. יתומה הנישאת ע"פ אמה שאורכלת בהרומה. אצ"פ שאין נטויליה נטוילין מגוריס אכלה צמרומה דרבנן (שם). מדעורתי שר י' יוחנן. דלמר דלפילי צמקוס קדושין גמוריס לא צניקן דמנא דלשע גירושין (יבמות ק"ג). אמר דעריס ריא גט זה שאני נותן לה. והוא לא צמקת, וחדו ואמר לה. לאשמו צמקת, ככסי שטר חוב לה. ולא הודיעש שהוא ניעה, הרי זו מורשת (שם). לא בעינן דעתה. דלשה גירושין, דקמני חרשת יונלת גנט (שם). פשיטא. דלרי יוחנן ודאי הכי הוא (שם). ואילו הירשת. שלא השהיה אמיס צקטנטסה, שאין נטויליה גמורין (שם ק"ג). לא אכלה. מדשקתה לחרשת דקטעיקן צה ואמי ונקט קטנה, ולא קתמו ועל חרשת נישאת מעמלה שאוכלת צמרומה (שם). שמא יאכל חרש בהרשת. והאי לאו שניא מעמלא הוא, מה לי פקח צמרת מה לי חרש צמרת. שניהן אינן נטוילין ואם זו מומרת אף זו מומרת,

שהרי דז היתר שלכן אינו אלא משום דלא בני עושין ניעהו וזוי כקטן אוכל נגלות, אלא טילה משום גזירה שמה יאכלת חרש נפקת, הוה, דלויכא עליה חוב מיתה כדאמרין צמקתא דמילתא, ולהכי נקט צירשא שמה יאכלת חרש צמקתא שמה וצאטת חרש צמקתא, משום דמרש צמקתא לא מיתלף צמקת צמקתא אשם חרש מיתלפא צמקתא אשם וזכר מיתלף חרש בעל צמקת בעל חרשם, אצל קטנה לגדול ליכא למיגור משום גדולה לקטן, דאין לקטן נטוילין (שם). וליכיל. אפילו חרשת צמקתא, צמורמה דרבנן, הא אית לה נטוילין מדרבנן (שם).

מועד (ויקרא א) וגם לול קטן היה פתוח לצית הכפורת. והאי דמקשי הכא דלמא דחויניה דפיפשפ אהזאות דעל הפרוכת דהיכל קאי וגבי עבודות דלפני ולפנים נמי איכא לאקשויי דחויניה דרך לול: ואין אדם נאמן כו'. הואיל ואין צורך: **ויעבר עלייהו קולמוס.** לשמן כתב על גבי כתב ולקדשיה: **ולא הטיל צו דלת.** ונמנא שם כתוב דכרכו אכל שלא לשמו הוא: **מעביר עליו קולמוס.** לשמו: **כוליה ס"ס.** כל אוזכרות שבו: **גויילים.** קלפים:

^[1] נראה דלי' שאש"ט שכן תחת ידו מיתא דוק אף כי עי' בירו' וט'.
^[2] צ"ל וצוחים נמי כי מילוק בין אבי לנכא דלמיכ כל זמן שצידו וכו'.